

Återrapportering 2025

Adaptiv klövviltförvaltning

(NV-06878-21)

Foto: Erik Mandre/Mostphotos

Återrapportering 20250101-20251231 gällande avtal om Adaptiv klövviltsförvaltning (NV-06878-21) mellan Naturvårdsverket och Svenska Jägareförbundet.

Nedan följer Svenska Jägareförbundets redovisning i enlighet med avtal NV-06878-21. Uppdelningen i redovisningen följer Naturvårdsverkets numrering i gällande kravspecifikation (3.1.1, 3.1.1.1, 3.1.1.2, 3.1.1.3, 3.1.1.4) som föreligger i grundavtal och omfattar de krav som anges (1.6.1.1.5).

3.1.1 ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING

Svenska Jägareförbundet, nedan kallat förbundet, har fortsatt verka för att vidmakthålla och utveckla den adaptiva klövviltsförvaltningen i enlighet med avtalet och med en tydlig koppling till faktablad och manualer som tagits fram inom området av Sveriges Lantbruksuniversitet. Denna rapport avser perioden 20250101-20251231.

Samtliga moment enligt avtalet har genomförts, liksom det angivna antalet utbildnings-, samverkans- och stödinsatser i alla län, även om det totala antalet insatser i landet som helhet minskat något.

Den största andelen deltagare vid utbildningarna har utgjorts av representanter från älgskötselområden. Även riktade utbildningar för älgförvaltningsområden har arrangerats, ofta i samarbete med myndigheter, främst länsstyrelser, samt i samverkan med markägarorganisationer. Via förbundets hemsida sprids information och fakta.

Förbundet upplever en tydlig positiv utveckling både när det gäller medvetenhet och förvaltningsåtgärder, med målet att stärka kvaliteten på älgstammen. Därtill noteras en svag men märkbar trend av ökande älgbestånd inom flera älgförvaltningsområden och län.

Den direkta rådgivningen via telefon och e-post till jägare och markägare i olika frågor rörande klövviltsförvaltning är mycket omfattande. De som söker denna rådgivning är allt från enskilda jägare och fastighetsägare till representanter från älgskötselområden och förvaltningsområden. Främst i frågor kopplade till vildsvin förekommer det också rådgivning till andra aktörer, exempelvis kommuner och samfällighetsföreningar. I flera län där vildsvin förekommer uppvisar populationen en ökande trend.

Att sammanställa och rapportera i vilken omfattning representanter för de olika intressen som berörs av klövvilt har deltagit vid olika former av aktiviteter är redovisningen utmanande då samma person kan representera flera intressen. Av förbundets interna dokumentation avseende målgrupp framgår att målgruppen älgförvaltningsområden/älgskötselområden deltagit vid 25 procent av genomförda aktiviteter. Motsvarande för målgruppen jägare är 29 procent, jord- och skogsbruk 1 procent, samhälle 1 procent, jägare/jordbruk/skogsbruk 14 procent, jägare/jordbruk/skogsskogsbruk/samhälle 22 procent, länsstyrelse/nationellt 8 procent. Av redovisningen framgår att samverkans- och dialoginsatser av skilda slag mellan intressegrupper ofta är ett betydande inslag vid flertalet genomförda aktiviteter.

3.1.1.1 DELAKTIVITET 1

Utbildningsinsatser inom området adaptiv klövviltsförvaltning

Förbundet har på samtliga nivåer av den förvaltande organisationen genomfört en avsevärd mängd utbildningsinsatser över hela landet, även om antalet genomförda insatser är något färre än föregående år. Av naturliga skäl är tyngdpunkten riktad mot älgskötselområden och dess företrädare. Många gånger är också älgskötselområdets utsträckning densamma som kronhjortskötselområdet om sådant är registrerat. Förutom administrativa fördelar underlättar detta flerartsförvaltningen när två centrala arter hanteras inom samma geografi. Även om förvaltningen av övriga klövviltsarter inte regleras på samma sätt som älg och kronvilt hanteras oftast alla arter inom den geografiska ramen för flerartsförvaltningen. Utmaningen här är att främst dovvilt och vildsvin kan uppvisa mycket varierande populations-täthet inom ett och samma älgskötselområde.

Utbildningsinsatser initieras av förbundets egen personal men vanligast är att utbildningar efterfrågas av enskilda älgskötselområden eller sådana områden i samverkan.

Grunden för förbundets utbildning avseende älg- och älgförvaltning är de faktablad och artiklar som publicerats av Sveriges Lantbruksuniversitet inom ramen för den adaptiva älgförvaltningen. Även rapporten "Älgstammens utveckling och älgförvaltningen i siffror: årsrapport för året 2024/25" som publicerats under året är viktig då den med vetenskaplig grund påvisar eventuella förändringar i älgstammens utveckling.

Förbundets utbildning i flerartsförvaltning nyttjas frekvent och ett stort antal utbildnings-tillfällen har genomförts, främst i landets södra och mellersta delar. Utbildningsmaterialet är omfattande och anpassas efter målgrupp, vilket innebär att olika delar av materialet används beroende på deltagarnas behov och förkunskaper. Den gemensamma målsättningen är alltid att öka förståelsen för flerartsförvaltning, att belysa hur viltet påverkar och påverkas av sin omgivning samt att skapa förutsättningar för välgrundade och aktiva beslut. Ett centralt inslag är också att på frivillig väg nyttja befintliga strukturer för att generera mervärden i förvaltningen. Även om utbildningskonceptet rubriceras som flerartsförvaltning är en viktig del i innehållet också att förstå innebörden av samförvaltning.

Allt eftersom flerartsutbildningen efterfrågas alltmer minskar efterfrågan på de artvisa utbildningarna. Undantaget här är utbildning avseende kronvilt och vildsvin i områden dessa arter nyligen påbörjat etablering. I tabell 1 redovisas utbildningsinsatsernas fördelning mellan klövviltsarterna.

Tabell 1: Temafördelning utbildningsinsatser

Älg 60%	Kronvilt 10%	Dovvilt 6%	Rådjur 4%	Vildsvin 7%	Flerartsförvaltning 13%
------------	-----------------	---------------	--------------	----------------	----------------------------

Det är i praktiken ofta svårt att dra tydliga gränser mellan delaktiviteterna utbildning och samverkan. Vid många av de arrangerade utbildningstillfällena finns olika intressegrupper representerade och att strikt särskilja intressegrupper vid utbildningsinsatser skulle försvåra uppfyllandet av de syften som är förknippade med båda delaktiviteterna och då särskilt samverkansinsatserna.

Delaktiviteten utbildning utgår i stor utsträckning från att analysera samband och relationer mellan olika klövviltsarter samt att bedöma hur dessa påverkar intressen inom jord- och skogsbruk. Därtill beaktas även effekter inom andra samhällsområden, exempelvis i anslutning till urbana miljöer. Det finns en gradering hos den enskilde hur stor vikt som läggs på vilt kontra de agrara näringarna men oavsett är den kunskap och fakta som erhålls genom utbildningarna fundament för kloka beslut och ställningstaganden.

Utöver deltagande från jägare-, skogs- och/eller jordbruksintresset så förekommer det deltagande från andra intressen men andelen deltagare är fortsatt på en låg nivå. Vid en analys av genomförda utbildningsinsatser framgår att över hälften haft fokus på älg. Flerartsförvaltning är också ett tydligt och efterfrågat utbildningstema.

Fortsatt sker en övervägande del av utbildningarna i fysisk form där deltagare och utbildningsledare träffas på plats i samma lokal. Den digitala möteslösningen är både tids- och miljöbesparande men tappar lite av möjligheten till interaktion mellan deltagare. Det bedöms vara anledningen till att utbildningssammankomst i samma lokal fortsatt tydligt överväger. Det kan konstateras att många av deltagarna vid digitala utbildningar har blivit mycket väl bevandrade med tekniken och mycket mindre tid behöver läggas på handhavandesupport.

Det som nämnts i tidigare återsrapporteringsdokument avseende deltagares hemvist och i vilket län en digital utbildning ska redovisas är fortfarande problematiskt. Deltagare kan komma från skilda delar av landet men förbundet redovisar aktiviteten i det län där det bedöms att flertalet deltagare härrör ifrån.

Rådjur

Den artspecifika förvaltningsutbildningen avseende rådjur genomförs i några län i Götaland och Svealand men antalet utbildningstillfällen som enbart berör rådjur har minskat i antal. Det utbildningsmaterial som används är uppbyggt på samma sätt som övriga artspecifika utbildningarna med artefakta, ekologi, förvaltning och samverkan.

Fortsatt visar den skattade avskjutningen av rådjur att den utökade jaktmöjligheten på råbock under vårperioden inte påverkat andelen fällda råbockar. Dock är det generella mönstret i landet att det fälls för hög andel bockar bland vuxna rådjur. Det är något som särskilt påtalas under utbildningen och behov finns att ytterligare förstärka rådgivningen avseende köns- och åldersfördelningen i avskjutningen.

Älg

Föregående års indikationer om en växande älgstam inom flera län har förstärkts. Det står nu klart att den vikande trenden stannat upp och att älgstammen ökar något. Analysen av älgobs och däri parametern dödsrisk visar också att den försiktighet och återhållsamhet i avskjutning som funnits något år i någon mån minskat.

Det har genomförts ett mycket stort antal utbildnings- och rådgivningsinsatser under 2025 men sammantaget kan ändå noteras en viss dämpning av förfrågningar avseende utbildnings- och rådgivningsinsatser. Fortsatt är det kvalitetsarbetet som ligger i fokus vid de olika aktiviteterna kopplat till älgförvaltningen.

Vildsvin

Den skattade avskjutningen av vildsvin jaktåret 2024/2025 visar att de signaler som fanns under 2024 om en ökande vildsvinspopulation var korrekt. Under jaktåret 2024/2025 skattas att närmare 160 000 vildsvin fälldes under jaktåret. I några län har avskjutningen nästintill fördubblats på ett år. Det är mycket tydligt att år med mycket ek- och bokollon starkt påverkar. Är dessutom vinter och vårperioden vädermässigt gynnsam ger det en god reproduktion och hög kulingöverlevnad. Det är resultatet av dessa förhållanden som nu har visat sig.

Antalet trikindester som redovisas av Statens veterinärmedicinska anstalt på helårsbasis följer väl den avskjutning som skattas jaktårsvis. Det är svårt att jämföra antalet då trikindester sammanställs per kalenderår och avskjutningen redovisas per jaktår. Under 2025 uppgår antalet utförda trikindester på vildsvin till 158 861. Motsvarande för 2024 var 125 025 tester, en ökning med 27 procent.

Populationsökningen har renderat i en förstärkt problembild och efter några år med lite mindre intresse för utbildning har den åter ökat i flera län. Den tydligt ökade avskjutningen av vildsvin visar att förvaltningen av vildsvin generellt fungerar väl där avskjutningsnivåerna snabbt ökar vid signaler om större vildsvinsstammar. Utbildning, rådgivning och samverkan är något som mycket tydligt går hand i hand när det gäller vildsvin. Förutom utbildningsmaterialet är förbundets Vildsvinsbarometer på webben samt Handlingsplan vildsvin viktiga och uppskattade verktyg.

Den aktuella länsvisa uppmärksamhet som behövs i respektive län beskrivs i förbundets vildsvinsbarometer. Den uppdateras regelmässigt fyra gånger per år om inte något särskilt förhållande i någon landsdel kräver ytterligare någon uppdatering. Den uppmärksamhet som bedöms i varje län fastställs av respektive ansvarig jaktvårdskonsulent utifrån dialog med representanter från Lantbrukarnas riksförbund och andra i berört län.

Beslutet under 2024 att möjliggöra småskalig försäljning av vildsvinskött direkt till konsument har troligen bidragit till ökad avskjutning i områden i landet med talrika vildsvinsstammar. Utöver möjligheten till småskalig försäljning har troligen tidigare beslut att få använda mörkerriktnedel vid vildsvinsjakt påverkat. Detta beslut har också skapat utmaningar avseende användandet där ett flertal olyckstillbud inträffat där jägare förväxlat djurart. Här bedömer förbundet det finns ett stort utbildningsbehov.

Dovvilt

Senaste jaktårets skattade avskjutning visar en liten uppgång i fällda dovovilt. Inom flera geografier har man under flera år aktivt arbetat med förvaltningen i syfte att minska stammarna. De generella skyddsjaksbeslut som tagits av några länsstyrelser upplevs negativt av många. Företeelsen tenderar trubba av jaktetiska ställningstaganden. Förbundet avser arbeta än mer med jaktetik generellt de närmaste åren.

Den artvisa utbildningen avseende dovovilt är relativt begränsad i omfång, dels är dovoviltets utbredning fortsatt mer begränsad än annat klövvilt och dels sker utbildningen mer inom ramen för flerartsförvaltning där samtliga klövviltsarter ingår.

Inom några län pågår sedan flera år ett aktivt arbete för en bättre målstyrning. Det sker i allmänhet inom ramen för rådande ÄSO-struktur. Då förvaltningen av dovovilt inte är reglerad på samma sätt som älg och kronvilt är detaljstyrningen inte densamma. Man arbetar med simultaninventeringar och utifrån det fastställer inriktningsmål.

Det framgår fortsatt att det i län med talrika dovoviltspopulationer skett en positiv förskjutning avseende könsfördelningen i avskjutningen av vuxna djur där en allt större andel utgörs av hondjur och där det idag fälls betydligt fler hindar än hjortar. Denna förvaltningsstrategi är ett viktigt budskap vid utbildningsinsatserna.

Kronvilt

Etableringen av kronviltet till nya områden fortsätter sakta. Många nya kronhjortsskötselområden som bildas i områden med en nyetablerad kronviltstam upprättar skötselplaner där ett fåtal kronvilt planeras att fällas. Rådgivnings- och utbildningsbehovet i dessa områden är ganska stort då det saknas förvaltningserfarenhet av kronvilt. Den utbildning som genomförs inom dessa områden lägger stort fokus på artfakta, grundläggande ekologi, förvaltning och vikten av samverkan mellan intressen.

I områden där kronviltstammen förekommit en längre tid och kan vara talrik svänger rådgivningen mer över till avskjutningsstrategier för att nå målsättningar kring exempelvis kvalitet och förändrad numerär. På samma sätt som för andra klövviltsarter växlas mer och mer av utbildningen över till flerartsförvaltning än att specifikt bara fokusera på en klövviltsart.

Foto: Kenneth Schulze

Foto: Dennis Jacobsen/Mostphotos

Antalet utbildningsinsatser 2025

Fortsatt är det en övervägande del av utbildningarna som genomförs som fysiska träffar. Utbildning i digital form har många fördelar men behovet av att kunna interagera i samma fysiska rum upplevs av många som mycket fördelaktigt. Förbundet bedömer dock att antalet digitala utbildningar kommer öka då det är besparande från flera perspektiv och även lockar andra än traditionella målgrupper.

Under 2025 genomfördes 207 utbildningstillfällen runt om i landet, tabell 2. Av dessa genomfördes 75 procent som fysiska träffar.

Län	Fysiska	Digitala
Blekinge	9	3
Dalarna	6	3
Gotland	5	0
Gävleborg	5	3
Halland	7	1
Jämtland	6	1
Jönköping	10	2
Kalmar	7	1
Kronoberg	8	2
Norrbottn	14	1
Skåne	15	1
Stockholm	5	5
Södermanland	4	1
Uppsala	6	1
Västra Götaland	4	1
Värmland	10	10
Västerbotten	5	1
Västernorrland	5	1
Västmanland	13	2
Örebro	3	6
Östergötland	8	2
Nationellt	0	4
TOTALT	155	52

Tabell 2.

Antalet genomförda utbildningsinsatser 2025 fördelat per län och mellan fysiska och digitala sammankomster.

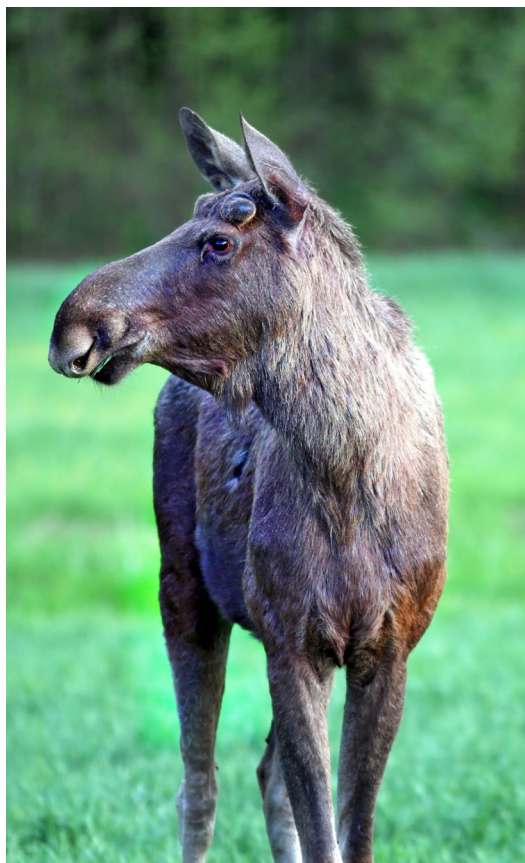

Foto: Johan Bjurer/Mostphotos

3.1.1.2 DELAKTIVITET 2

Verka för en ekosystembaserad förvaltning genom samverkansinsatser

Samverkansinsatser är ytterst sällan en isolerad aktivitet utan det sker ofta i samband med utbildningsaktiviteter. Påtagligt är att förbundets flerartsförvaltningsutbildning på ett tydligt sätt lyft samverkaninsatserna. Även om utbildningen benämns flerartsförvaltning är en icke oansenlig del i den vikten av samverkan mellan olika aktörer inom klövviltsförvaltningen.

Samverkan sker företrädesvis med aktörer inom jord- och skogsbruk som har intressen inom viltförvaltningen. Vidare deltar olika myndigheter vid samverkaninsatser. Det är oftast länsstyrelser men även Skogsstyrelsen och Polismyndigheten finns bland samverkansparterna. En särskild och riktad samverkansinsats har under året genomförts tillsammans med Södra Skogsägarna och Sveaskog med stöd från länsstyrelserna i Götaland. Den handlade inte i första hand om viltförvaltning utan hade stort fokus på arbetssätt och att stärka relationerna inom älgförvaltningsgrupperna.

Bland övriga aktörer så är samverkan med kommuner allt oftare förekommande. Det rör sig då främst om vildsvinsförvaltning i och i närheten av urbana miljöer. Denna del av samverkan har också inslag av viltet som resurs där på olika sätt fällt vilt kommer kommunernas äldreomsorg och skolor till del.

Utöver kommuner så försöker förbundet bredda samverkan så att fler samhällsintressen involveras för diskussioner om vilt och dess samhällseffekter ur ett helhetsperspektiv. Intresset från andra aktörer är generellt mindre men förbundet har arbetat för att bredda samverkan till att omfatta fler samhällsintressen. Här kan nämnas deltagande från exempelvis naturvårdsorganisationer, hushållningssällskap, studieförbund, scoutrörelsen och stiftelser. Det förekommer även tillfällen då golfklubbar och representanter för idrottsanläggningar deltar och då rör det sig oftast om upplevda specifika problemområden med främst vildsvin och emellanåt dovvilt. Det som också förekommer är samverkan vid större orienteringsevenemang.

Totalt genomfördes 112 samverkansinsatser där åhörare och utbildare interagerat varav närmare 65 procent genomfördes vid fysiska sammankomster.

Län/område	Fysiska	Digitala
Blekinge	4	0
Dalarna	2	4
Gotland	3	0
Gävleborg	0	5
Halland	3	0
Jämtland	3	0
Jönköping	3	0
Kalmar	2	1
Kronoberg	3	4
Norrboten	4	1
Skåne	5	0
Stockholm	3	0
Södermanland	3	0
Uppsala	2	18
Värmland	4	3
Västerbotten	2	2
Västernorrland	3	0
Västmanland	3	0
Västra Götaland	2	1
Örebro	5	0
Östergötland	5	0
Nationellt	8	1
TOTALT	72	40

Tabell 3: Totalt antal samverkansinsatser under 2025 fördelat per län och mellan fysiska och digitala sammankomster.

3.1.1.3 DELAKTIVITET 3

Utveckla och tillgängliggöra helhetskoncept för lokal reglering av täthet och sammansättning av arterna kronvilt, dovvilt, vildsvin och rådjur inom nuvarande struktur för älgförvaltningen.

Enligt kontraktsvillkoren ska uppdragstagaren ”verka för och stödja Naturvårdverket” i arbetet med att ta fram helhetskoncept. Den flerartsförvaltningsutbildning som genomförts vid ett stort antal tillfällen har inneburit att allt fler uppmärksammat behovet av att se klövviltsförvaltningen från ett bredare perspektiv och inte fokusera på de enskilda arterna.

Det finns lokalt i länen fortsatt utmaningar där fastighetsägare kan ha mycket skilda uppfattningar kring klövviltsförvaltningen och då framför allt de enskilda arternas numerär. I förbundets arbete kring helhetskoncept enligt denna delaktivitet är fokus på att verka för att lokalt reglera viltstammarnas täthet och sammansättning för att uppnå överenskomna mål. Den stora utmaningen är ofta att kunna enas kring målen. Förbundet bedömer att behovet av att dessa helhetskoncept är störst i delar av mellersta och södra Sverige.

Förbundet anser att delaktivitetens syfte är god men anser att det finns en svårighet att i särskild ordning avgränsa den gentemot framför allt **Delaktivitet 2 - Verka för en ekosystem-baserad förvaltning genom samverkansinsatser**. Vid fysiska och digitala samverkansmöten där flera parter och intressegrupper deltar finns nästan alltid ett innehåll som mer eller mindre tangerar syftet med delaktivitet 3.

Nedan beskrivs något exempel per landsdel där förbundet är delaktig i koncept som bedömts ligga inom ramen för delaktivitet 3.

Norrland

I Norrlandslänen föreligger inget större behov av helhetskoncept för lokal reglering av täthet och sammansättning av arterna kronvilt, dovvilt, vildsvin och rådjur. Rådjur är förstås allmänt förekommande inom flertalet geografier men ändå i ganska blygsamma tätheter i jämförelse med andra delar av landet.

Ett koncept som pågått ett flertal år är en vårinventering av kronvilt som förekommer inom Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. Syftet är att tillvarata engagemanget för förvaltning även då inga kvalitetssäkrade metoder finns att tillgå. Denna simultanräkning av kronvilt är således inte kvalitetssäkrad men metoden har allt eftersom utvecklats. Hur stor andel av populationen som observerats är osäkert och det förekommer troligen vissa årsvisa variationer men trenden över tid torde ge en god indikation över utveckling av stammen och om utvecklingen är i linje med uppsatta förvaltningsmål.

Svealand

I Mellansverige har flera koncept inom ramen för denna delaktivitet startats upp tidigare år där förbundet varit en part. Det kanske mest omfattande har varit dovviltsprojektet i Södermanland som numera är avslutat men har resulterat i en samförvaltningsplan där förbundet varit en aktiv part i framtagandet. Denna plan kommer innebära ett större fokus på klövviltsförvaltningen ur ett bredare perspektiv. Förbundet bedömer att denna form av samförvaltningsplan ger en god signal att det inte är tillräckligt att förvalta enskilda arter var för sig utan att se det ur ett helhetsperspektiv. I sammanhanget fyller förbundets flerartsförvaltningsutbildning en viktig funktion.

På likartat sätt har ett tidigare vildsvinsprojekt i Dalarna där förbundet, Lantbrukarnas riksförbund och länsstyrelsen i samverkan genomfört en rad aktiviteter för att belysa vikten av en målstyrd förvaltning av vildsvin redan vid dess etableringsfas nu övergått i mer ordinarie verksamhet.

Götaland

I Östergötland har ett större projekt pågått under några år och som formellt avslutats i början av 2025 för att sedan övergå i en löpande verksamhet. Förutom förbundet har ingående parter varit Lantbrukarnas riksförbund, Jägarnas riksförbund samt länsstyrelsen. Projektet har varit ett helhetskoncept för lokal förvaltning och innehållit en rad delområden och aktiviteter såsom exempelvis inventering och tydlig målstyrd förvaltning. För att underlätta dessa delar har aktörerna arbetat fram ett enkelt beräkningsverktyg som kan användas inom älgskötselområden och ingående jakträttshavare. Den gör inte på något sätt anspråk på att vara fullödlig eller vetenskapligt korrekt men ger ändå en god fingervisning om vad som en viss avskjutningsstrategi kan leda till och utifrån uppsatt mål kan olika strategier testas. Samtliga klövviltsarter har ingått men extra fokus har lagts på dovvilt och vildsvin.

I Kalmar län startades ett projekt upp under 2024, med fokus på arterna vildsvin, rådjur och kronvilt. Förutom förbundet är Skogsstyrelsen den ingående aktören. Arbetet har startats upp med deltagare från älgskötselområden. Uppstarten 2024 var en skogsdag i fält. Den genomfördes som en gränsöverskridande övning mellan markägare och jägare för att nå samförstånd i viltförvaltningen med ökad förståelse för hur skogsbruk och vilt ömsesidigt påverkar varandra. Under 2025 har arbetet fortskridit där en plan för rådgivning av förvaltning för samtliga klövviltsarter utarbetats. Arbetet kommer fortgå även under 2026.

3.1.1.4 DELAKTIVITET 4

Stöd inom älgförvaltningen

Syftet med denna del av uppdraget är att indirekt stödja länsstyrelserna på så sätt att de älgförvaltningsplaner som inkommer till myndigheten för beslut ska hålla sådan kvalitet att de inte behöver återremitteras till älgskötselområdena.

Förbundet har på lokal nivå regelbunden dialog med länsstyrelserna hur arbetet ska genomföras. Vad gäller genomförandet skiljer det sig över landet men generellt kan sägas att länsstyrelserna genomgående, i sin dialog med älgskötselområdena, ger rådgivningen att kontakta förbundets lokala personal för stöd vid upprättande och revidering av älgskötselplaner.

Under en följd av år har den generella målsättningen inom många geografier i landet varit att minska älgstammens numerär. Minsknings-takten accelererade för något år sedan och resulterade i tydlig minskad avskjutning och därmed ett ökat behov av revidering av älgskötselplaner. Utvecklingen har nu i någon mån vänt och vi ser återigen en ökande älgstam. Det har under året resulterat i en hel del arbete med stöd till att åter revidera älgskötselplaner, denna gång med en ökad avskjutning av älg som mål. Den samlade målnivån i landet avseende avskjutning (ÄJO) ökade med 11 procent mellan jaktåren 2024/2025 och 2025/2026.

Det stöd som ges är av olika karaktär. Det mest omfattande stödet är av detaljkaraktär och ofta i form av en kontakt via telefon, e-post eller ett kortare digitalt eller fysiskt möte med någon representant inom älgskötselområdet. Denna form av stöd är mycket omfattande och sker regelmässigt i hela landet. Denna form av stöd bedöms ofta vara av en sådan detaljkaraktär att den inte redovisas som en siffrerad aktivitet i redovisningen där utbildare och åhörare interagerat i realtid. Under 2025 genomfördes denna form av stöd vid över 600 olika tillfällen i landet.

Län/område	Fysiska	Digitala
Blekinge	6	1
Dalarna	1	3
Gävleborg	0	3
Halland	3	0
Jämtland	5	3
Jönköping	4	0
Kalmar	1	2
Kronoberg	7	2
Norrbottn	6	1
Skåne	3	0
Stockholm	1	4
Södermanland	3	1
Uppsala	3	0
Värmland	6	18
Västerbotten	1	2
Västernorrland	1	4
Västmanland	2	2
Västra Götaland	6	5
Örebro	1	15
Östergötland	3	3
Nationellt	1	1
TOTALT	64	70

Tabell 4: Antalet genomförda stödinsatser mot älgförvaltningen under 2025 där åhörare och utbildare interagerat i realtid

Utöver älgskötselplaner så ges även stöd till älgförvaltningsgrupper i deras arbete med älgförvaltningsplaner. Tidsåtgången för detta arbete är emellertid betydligt mindre än stöd till arbetet med älgskötselplaner.

Det som i allmänhet redovisas som en siffersatt aktivitet är när rådgivningen är mer omfattande och där utbildare och åhörare interagerar i realtid. Det är då i allmänhet hela eller delar av flera älgskötselområdets styrgrupp/styrelse eller motsvarande som deltar och stödet och dialogen omfattar i allmänhet större delen av älgskötselplanen. Dialogen sker ofta digitalt men även genom fysiskt möte.

Det finns enligt förbundet uppfattning en redovisningsmässig utmaning. Gränsdragningen mellan det som i redovisningen skall anges som ett utbildningstillfälle där åhörare och utbildare interagerar i realtid och ett utbildnings/informationstillfälle som inte kan uppfattas uppfylla kravet på interagerande är inte helt skarp. I förbundets redovisning i tabell 4 avses genomförda stödaktiviteter där en tydlig och omfattande interaktion skett mellan åhörare och utbildare.

Registreringar av jaktområden

Älgskötselområdesstrukturer är i ständig förändring. Förbundets bedömning är att det finns en geografisk gradient avseende förändringarna där det är oftare förekommande i södra Sverige i jämförelse med landets norra del. Ofta handlar det om mindre justeringar där enskilda fastigheter flyttas mellan områden.

Emellanåt förekommer emellertid lite större förändringar och det skapar många gånger oro och olika frågor väcks. Det som där särskilt uppmärksammas och där förbundet får frågor från jägare och privata markägare är där skogsägande företag strävar efter att skapa enheter där de samlar sina markinnehav till samma älgskötselområde. Den strävan innebär många gånger att skötselområdesstrukturen blir splittrad, vilket försvårar samverkan.

Vad gäller bildande av samt driva ett älgskötselområde erbjuder förbundet kursen "Älgförvaltning". Utbildningen ger en grundläggande förståelse för hur man bildar och driver ett älgskötselområde, varför och hur älgobs registreras och används, förslag på förvaltningsmodeller och hur man formulerar mål etcetera.

SAMMANFATTNING

De ingående momenten är genomförda och antalet utbildnings-, samverkans- och stödinsatser som anges i avtalet är genomförda i samtliga län.

Den största volymen av deltagande vid utbildningsinsatserna har varit representanter för älgskötselområden. Riktade utbildningar till älgförvaltningsområden har också genomförts och då oftast i samverkan med myndigheter.

En betydande andel av genomförda aktiviteter har inslag av olika former av samverkan mellan olika intressegrupper som berörs av klövvilt.

Förbundet bedömer att en tydlig positiv förflyttning skett vad gäller engagemanget kring arbetet med älgstammens kvalitet.

Förbundets utbildning "Flerartsförvaltning" har än tydligare satt fokus på vikten av att förvalta klövviltsarterna tillsammans samt att också se det från perspektivet samförvaltning. Bedömningen är också att effekterna av denna utbildning kan leda till ökat intresse och engagemang inom ramen för delaktivitet 3 i avtalet.

Överlappet mellan de olika delaktiviteterna i avtalet är mycket tydligt vilket både skapar synergieffekter och redovisningsbaserade utmaningar.

Klövviltsförvaltningen engagerar i huvudsak de aktörer inom skogs- och jordbruket som direkt är berörda. Även om förbundet kan se en viss positiv förflyttning att fler samhällsintressen deltar så är det fortfarande vid relativt få tillfällen dessa deltar. Vid lokalt specifika händelser, såsom exempelvis vildsvin inom och i närheten av urbana miljöer, ökar engagemanget markant från andra samhällsintressen än de traditionella inom skogs- och jordbruk.

Det finns i avtalet en utmaning kring var avgränsningen ska sättas mellan siffersatt stödinsats och när stödet är av mindre omfång och därmed inte ska anses vara en siffersatt stödinsats.

ÖSTER MALMA MARS 2026

Öster Malma den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter.

Hans Johansson
Jaktvårdskonsulent

Carl-Johan Djurstedt Holm
Generalsekreterare

Hans Johansson
Hans Johansson (Mar 18, 2026 12:44:56 GMT+1)

Carl-Johan Djurstedt Holm 18/03/2026
Carl-Johan Djurstedt Holm (Mar 18, 2026 12:22:32 GMT+1)

Denna återrapportering har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

18/03/2026

Återrapportering Adaptiv klövviltförvaltning 2025

Final Audit Report

2026-03-18

Created:	2026-03-18
By:	Viktoria Andersson (viktorja.andersson@jagareforbundet.se)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAApxB8HeD2ycYqFRTjKb3P51YodZeDUUew

"Återrapportering Adaptiv klövviltförvaltning 2025" History

- Document created by Viktoria Andersson (viktorja.andersson@jagareforbundet.se)
2026-03-18 - 10:47:41 AM GMT
- Document emailed to hans.johansson@jagareforbundet.se for signature
2026-03-18 - 10:47:49 AM GMT
- Document emailed to carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se for signature
2026-03-18 - 10:47:49 AM GMT
- Email viewed by carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se
2026-03-18 - 11:22:01 AM GMT
- Signer carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se entered name at signing as Carl-Johan Djurstedt Holm
2026-03-18 - 11:22:30 AM GMT
- Document e-signed by Carl-Johan Djurstedt Holm (carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se)
Signature Date: 2026-03-18 - 11:22:32 AM GMT - Time Source: server
- Email viewed by hans.johansson@jagareforbundet.se
2026-03-18 - 11:34:43 AM GMT
- Signer hans.johansson@jagareforbundet.se entered name at signing as Hans Johansson
2026-03-18 - 11:44:54 AM GMT
- Document e-signed by Hans Johansson (hans.johansson@jagareforbundet.se)
Signature Date: 2026-03-18 - 11:44:56 AM GMT - Time Source: server
- Agreement completed.
2026-03-18 - 11:44:56 AM GMT